

Puritáni a písmo

Puritáni jsou známí svým důrazem na Boží Slovo. Čtení a slyšení Slova považovali za základní prostředek posvěcení. Proto také napsali mnoho návodů, jak číst Boží Slovo a poslouchat kázání. Dva takové návody vám ve stručnosti předkládáme v tomto článku.

Sword & Trowel, 1998 No. 4, část článku How to Be Holy, autor Dr. Joel R. Beeke

Jak číst Písmo

Richard Greenham napsal vzácnou knížečku nazvanou Prospěšné pojednání obsahující návod ke čtení a porozumění svatých Písem (A Profitable Treatise Containing Direction for the Reading and Understanding of the Holy Scriptures). Předkládá osm pokynů, jak číst Písmo.

1) Prvním pokynem je horlivost. Říká, že Bibli bychom měli číst s dychtivostí a pílí člověka, který se snaží vykopat skrytý poklad. Píle osvětluje náročná místa, přeměňuje těžké věci v lehké a činí nechutné lahodným. Když se zdá být Bible suchá, říká Greenham, problém není v Bibli, ale v jejím čtenáři. Nečte ji s horlivostí a očekáváním.

2) Druhý Greenhamův pokyn je, že Bibli máme číst s moudrostí. Myslí tím moudrost ve výběru textu, pořadí a doby. Co se textu týče, věřící by neměl trávit příliš dlouhou dobu čtením velmi obtížných oddílů Písma. Neměli bychom se věnovat celý týden čtení o Ezechiellových viděních. Naše čtení musí být vyvážené. Tak jako musí kazatel přizpůsobit své kázání úrovni posluchačů, tak musí každý jednotlivec přizpůsobit své soukromé studium Slova svým schopnostem.

Co se pořadí týče, měl by se čtenář Písma snažit o to, aby měl pevný základ ve všech hlavních doktrínách. Měl by denně číst různé části Písma tak, aby četl celé Písmo. Skutečně bychom měli číst Ezechiellova vidění, ale k nim ještě něco jiného. Puritáni předpokládali, že každý čte Bibli alespoň dvakrát denně. Mnozí z nich (což je holandská tradice) četli jednu kapitolu Bible po každém jídle, to znamená třikrát denně, a pak ještě jednou, pomaleji a déle, než šli večer spát.

Plán čtení

Ráno může čtenář číst ze SZ, odpoledne z NZ, po večerním jídle z Žalmů a než jde spát ze všech částí Bible. Takto to dělali mnozí Puritáni.

Co se doby pro čtení Písma týče, Puritáni považovali za obzvlášť důležité dny odpočinku.

3 Greenhamův třetí pokyn se týká přípravy. Řádná příprava je nezbytná. Je trojí:

(i) Musíte se připravit na čtení Písma tím, že k němu přistupujete s postojem úcty. Než tedy začnete číst, skloňte hlavu, obětujte modlitbu a jako Marie sedící před Ježíšem buďte odhodláni přijmout Boží Slovo do srdce.

(ii) Musíte přistupovat k Písmu s vírou v Krista. Když otevíráte Bibli, hledejte Krista. Když čtete, věřte v Něj. Mějte úctu a víru, protože víte, že veškeré Písmo se týká Jeho. Neotevřel snad veškerá Písma učedníkům na cestě do Emaus? Je schopný a ochotný udělat to stejné pro vás.

(iii) Musíte přistupovat k Písmům s touhou učit se.

4 Greenhamův čtvrtý pokyn je číst Bibli s rozjímáním. Rozjímání je důležité. Přečtěte si verš, přemýšlejte o něm, třeba se nad ním znovu pomodlete, než přistoupíte k dalšímu. Ptejte se: Co ten verš znamená pro mě? Nepospíchejte. Každý verš může být zlatá cihla pravdy. Čtěte pomalu. Rozjímejte a přijímejte.

Puritáni přirovnávali čtení bez rozjímání k loďce bez vesel unášené proudem. Nikam nesměřujete, jenom čtete. Čtení s rozjímáním dává vedení a požehnání. Rozjímání pomáhá ochraně před domýšlivými a hříšnými myšlenkami. Napomáhá také soustředění. Přináší vnitřní zdroje a sílu. Pomáhá v modlitbě. Poskytuje úlevu v utrpení. Jestliže jste se naučili rozjímat, až přijde utrpení, budete znát nejen lidské, ale i biblické způsoby, jak se s ním vyrovnat. Bůh je oslaven, když říkáme spolu se žalmistou: „O tobě a tvém slově rozjímám za nočních hlídek.“ Rozjímáním prostupuje Písmo celou duši.

5 Greenhamův pátý pokyn se týká rozhovoru. Myslí tím zbožný rozhovor s pastory nebo jinými věřícími. „Železo se ostří železem a jeden ostří tvář druhého“, cituje z Přísloví 27. Boží lidé se musí spolu sdílet o to, co čtou v Bibli. Takové obecnství by nemělo probíhat, říká Greenham, když je shromážděno příliš mnoho lidí, protože lidé pak mají zábrany.

6 Greenhamův šestý pokyn je, abychom čtení Písma spojili s vírou. To je nezbytné. Slovo nemůžeme přijímat bez víry. Každý z osmi pokynů, říká Greenham, musí být následován s vírou.

7 Greenhamův sedmý pokyn je, že víra se musí projevit v našem jednání. To je nejlepší způsob, jak se učit, říká Greenham. Každý den musíme být poslušní ve víře, protože poslušnost jedné části Písma nás vede k tomu, že budeme chtít poslouchat také část jinou. Bůh pak rozhojní naše dary ke službě pro Něj. Tak jako hřích vede k hříchu, vede poslušnost k poslušnosti.

8 Greenhamův osmý pokyn říká, že modlitba je nepostradatelná. Když Bohu děkujeme za jídlo, neměli bychom Mu snad děkovat za Slovo, které se chystáme číst? Nebo snad budeme horlivě žádat o požehnání a pak se zdráhat vzdávat díky? Ti, kteří jsou ledabylí ve čtení Bible, budou ledabylí i v křesťanském životě. Greenham dochází k závěru, že pokud chceme proniknout do Bible, musí Bible proniknout do nás.

Watsonova pravidla

Thomas Watson nám nabízí to, čemu já říkám deset přikázání ke slyšení Božího Slova. (Watson má na mysli poslech kázání.) Mnoho z nich se překrývá, takže je můžeme uvést zkráceně.

1. PŘIKÁZÁNÍ: Připravte svou duši. Než přijdete do Božího domu, oblečte svou duši modlitbou.

2. PŘIKÁZÁNÍ: Přicházejte se svatou chutí, protože chuť podporuje dobré trávení.

3. PŘIKÁZÁNÍ: Přicházejte s citlivým a otevřeným srdcem a s otázkou: “Pane, co chceš, abych dělal?” Je pošetilé očekávat požehnání, jestliže přicházíte se zatvrdělým a na svět zaměřeným srdcem.

4. PŘIKÁZÁNÍ: Dávejte pozor. Lukáš 19:48 nám ukazuje, že lidé byli velmi pozorní, když mluvil Kristus. Vždyť v řečtině to doslova znamená, že na něm viseli. Dívejte se na kázání jako na to, čím skutečně je – věcí života a smrti. Nenechte slova plynout kolem vás. Pokud vám psaní poznámek pomůže slovo podržet, pište si poznámky. Udělejte všechno, co potřebujete, abyste pro sebe Boží Slovo uchovali.

5. PŘIKÁZÁNÍ: Přijímejte vštěpované slovo s pokorou. Pokora znamená odevzdání se a odevzdání srdce je nanejvýš důležité. Je třeba, abychom ochotně naslouchali všem radám a napomenutím Slova.

6. PŘIKÁZÁNÍ: Spojte slovo s vírou. Pokud chybí hlavní přísada léku, lék bude bez účinku. Pokud nemáte víru, Písmo Svaté pro vás nebude lékem.

7. PŘIKÁZÁNÍ: Uchovejte, co jste slyšeli a modlete se nad tím. Nedopusťte, aby kázání protéklo vaší myslí jako voda sítem. Naše paměť, říká Watson, by měla být jako truhla smlouvy, kam byl uložen zákon. (V souvislosti s tím řekl Joseph Alleine: “Z kolen jděte na kázání a z kázání na kolena!”)

8. PŘIKÁZÁNÍ: Konejte to, co jste slyšeli. Uvádějte kázání v život.

9. PŘIKÁZÁNÍ: Hledejte požehnání Ducha Svatého. Bez Ducha může být lék Slova spolknut, ale nepřinese uzdravení.

10. PŘIKÁZÁNÍ: Dobře se naučte tomu, co jste slyšeli, tím, že o tom budete vyprávět svým dětem a svým drahým. "Ať můj jazyk opěvuje, co jsi řekl." Zapamatujte si každé kázání, říká Watson, jako by mělo být tím posledním, které kdy uslyšíte, protože tak to může dost dobře být.

K lepšímu či horšímu

Nakonec Watson vše uzavírá tímto varováním: "Slovo ve vás bude účinkovat tak či onak. Pokud nepromění vaše srdce k lepšímu, obtíží vás ještě více řetězy, a bídný je člověk, který jde obtížen kázáními do pekla."

Jak můžeme vědět, jestli Boží slovo slyšíme a čteme správně? Odpověď na to je, že v tom případě vytváří Duch prostor k jeho přijetí. Je to Duch, který jej mocně objasňuje a uděluje ovoce spravedlnosti. A tak podle slov Henry Smithe, velkého puritánského kazatele: "Mějme Boží Slovo neustále před sebou jako zákon a nevěřme v nic než v to, co učí a nemilujme nic než to, co nám nařizuje a nenávidíme nic než to, co zakazuje a nedělejme nic než to, co přikazuje."

Slovo je základní prostředek posvěcení. Slyšení a čtení Božího Slova nás povede k tomu, že potvrdíme slova Johna Flavela: "Písmo nás učí, jak nejlépe žít, nejvznešeněji trpět a nejutěšeněji umírat."